UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Augustini Barbosae ... Collectanea doctorum tam veterum, quam recentiorum, in ius pontificium universum

In Qvo Dvo Priores Decretalivm Libri Continentvr

Barbosa, Agostinho

Lugduni, 1669

38. De procuratogibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95263

Visual Library

1 In ead gloſſ. ibi, & donatio propter ingratitudinem reuocatur. Dicam ad l. vlt. C. de reuocan. donation. interim vide Doctores citatos à D. meo in commentar. ad Ordinat. Regiam Luſitan. lib. 4. tit. 63. in princ. n. 2.

De Procuratoribus.

TIT. XXXVIII.

SVPER hanc rubr. ſcripſerunt Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imola, Anania, Bald. Panormitan. Dec. Butr. Anchar. Mantua, Bernard Compoſtel. in breuiario iuris Canonici, Guillelm. Durand. in breuiario aureo fol. Ioann. de Londris in breuiario ſanctorum Canonum, fol. 165. verſo, Petr. de Rauenna in compendio iuris Canonici, Martin. Meſnart in epitome Decretalium, fol. 38. Dan. Venator in analyſi methodica iuris Pontificij, à pag. 126. Goffred. & Hoſtienſ. in ſumma huius titul. Alex. Caſſan. & Anaſtaſ. Germon. in paratitlis ad quinque libros Decretalium. Barthol. Carthag. in expoſit. titulorum iuris Canonic. Lancel. in inſtit. Canon. Caniſ. in ſumm. iuris Canonic. nouiſſimè Ioan Honor. lib. 1 ſum. in Decret. Cafarel. in erotem. iur. Canon. omnes ſub hoc tit.

De materia huius tit. vide Guillelm. Durand. in ſpeculo iuris, lib. 1. partic 3. ſub tit. de procuratore, apud Hiſpanos tit. 5. part 3. Kirchou. Viu. & alios tom. 1. commun. opin. lib. 2. tit. 9. Donell. comment. iuris Ciuilis, lib. 18. c. 11. Alexand. Trentacinq. var reſol. lib. 2. tit. de procuratorib. Card. Mantic. de tacitis, & ambig. conuent. lib. 7. tit. 1. cum ſeqq. Rendina in promptuario recept. ſentent. tom. 1. tit. 94. De Procuratoris ſubſtantialibus integrum tractatum edidit Ioan. de Graſſis tom. 3. tract. Doctorum, part. 1. fol. 366. & de procuratoris, ac defenſoris poteſtate in cauſis criminalibus, Ioan. Ant. Rubeis tom. 11. part. 1. fol. 201.

SVMMARIVM.

1 *Procurator alterius debet habere mandatum legaliter factum.*
2 *Mandatum niſi oſtendatur non auditur quis tanquam alterius procurator, etiamſi Notarius dicat ſe vidiſſe, & ſcripſiſſe.*
3 *Inſtrumentum producens in iudicio tanquam procurator præſumitur, in eo procurator vt admittatur.*
4 *Inſtrumentum procuratorium ex remota regione allatum habens debitam, & publicam formam præſumitur à Notario confectum, & fidem facit.*
5 *Procurator cum cautione de rato admittitur vbi dubitatur de mandato.*
6 *Mandatum procuratorium per teſtes probari poteſt.*
7 *Coniunctæ perſonæ quæ dicantur, remiſſiuè.*
8 *Clericus pro alio ſine mandato admittitur.*

CAP. Alia. I. *Greg.*

1 PRocurator alterius debet habere mandatum legaliter factum ſubſcriptum à teſtibus, aliter non auditur, & quicquid per eum fit non valet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Io. Andr. Imola, Anania, Hoſtienſ. Butr. Bald. Anchar. Mantua, Panorm. Viuian. in rationali primi libri iuris Pontificij, pag. 508. Alagona in compendio iuris Canonici, pag. 179. remiſſiuè Caſal. in annot. & Ximen. in concord. p. 1 & 2. deſumitur ex lib. 11. epiſt. 11. ſiue 13. cap. 13. regiſtri B. Gregorij refertur ab Ant. Auguſt. collect. 1. Decret. lib. 1. tit 19. c. 1.

Collige ex text. non audiri quem tanquam alterius procuratorem niſi mandatum oſtendat, l. de pupillo, §. qui procuratorio, ff. de noui operis nunt. l. ſi quis inficiatus, vbi Bart. ff. depoſiti, Tiraq. de retract. lig. §. 1. gloſſ. 10. n. 90. & 91. & §. 36. gloſſ. n. 4. Soar. de Pace in practica fol. 10. n. 13. quia mandatum procuratorium non præſumitur, Flamin. de reſign. lib. 9. q. 21. Card. Mant. de tacitis, & ambig. conuent. l. 7. tit. 4. etiam ex diuturnitate temporis per mille annos, Menoch. de præſ. l. 2. q. 33. n. 14. & conſ. 1. n. 78. cum ſeqq. & conſ. 148. n. 34. cum ſeqq. Maſcard. de prob. concl. 1004. n. 41. Flam. d. lib. 9. q. 8. Card. Mantic. d. tit. 4. n. 13. Aloyſ. Ricc. in praxi fori Eccleſiaſt. deciſ. 55. n. 3. in 1. edit. & reſol. 52. in 2. edit. Mench. frequent. q. cap. 16. n. 11. & illuſtrium, cap. 62. num. 7. Camill. Borrell. in ſumma omnium deciſ. tit 66. num 85. Et etiamſi notarius dicat ſe vidiſſe, & ſcripſiſſe, Caſſan. in conſuet. Burgund. rub. 4. §. 5. n. 5. Auil. ad c. 15. Prætorum, n. 24. verſ. in tantum, Card. Mantic. d. tit. 4. n. 6. 2

Veruntamen ſi quis compareat in iudicio tanquam procurator, & producat inſtrumentum, præſumitur in eo procurator vt admittatur, ſaltem verò cum cautione ſi dubitetur, Menoch. frequent. cap. 16. num. 3. Kirchou. tom. 1. commun. opin. lib. 2. tit 8. n. 45. pag. 318. 3

Cum mandato legaliter facto, &c.] Aduerte quòd instrumentum procuratorium ex remota regione allatum habens debitam & publicam formam, à Notario confectum præſumitur, & fidem facit, de quo vide Hyppol. in l. ſi quis ne quæſtio, n. 138. cum ſeqq. ff. de quæſt. Greg. Lop. l. 21. tit. 5. p. 3. Boër. dec. 154. à n. 3. Menoch. de præſumpt. lib. 2. præſ. 78. n. 10. Maſcard. de prob. concl. 1005. n. 19. & concl. 1092. n. 12. Soar. tom. 1. commun. opin. lib 2. tit. 8. n. 51. pag. 318. Vbi Viu. d. lib. 14. tit. 11. n. 72. verſ. cæterum, pag. 550. & ſufficit recognitio aliorum tabellionum ſi dubitetur, Azeued. l. 1. num. 38. tit. 21. lib. 4. nouæ recop. Ranchin. part. 5. concl 384. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. §. 11. num. 17. 4

In gloſſ. Potioribus. ibi, hæc ſatiſdatio danda eſt quando de mandato dubitatur. Notatur ad hoc quòd admittitur procurator cum cautione vbi dubitatur de mandato, Iaſ. in l. iuſiurandum, quod ex conuentione, §. procurator, n. 6. ff. de iureiur. Mench. frequent. c. 16. num 3. Kirchou. tom. 1. communium opin. lib. 2. tit. 8. n. 45. vbi n. 79. an dubitetur de mandato quando acta cauſæ, & iura reperiuntur penes aliquem, Hypp. ſing. 170. 5

In ead. gloſſ. ibi, per teſtes. Ergo mandatum procuratorium per teſtes probari poteſt, Villal. b. & Vezin. d. tom 1. communium opin. lib. 2. tit. 8. num. 43. pag. 318. Perez l. 1. tit. 4. lib. 3. Ordin. pag. 318. Soar. de Pace in pract. initio annot. 4. num. 11. Mench. d. cap. 16. num 6. Maſcard. concluſ. 1010. Cardoſ. in praxi iudicum, & Aduocat verbo, procurator, num. 8. Card. Mantic. de tacitis, & ambig. conuent. lib. 7. tit. 3. num. 26. 6

In ead. gloſſ. ibi, Inter coniunctas perſonas. Quæ dicantur perſonæ coniunctæ differit Menoch. de arbitr. caſu 146. num. 8. Et vſque ad quem gradum coniuncti dicantur, Azor. inſtit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 14. verſ. item beneficiario, & quando coniuncti pro alio coniuncto ſine mandato ſint admittendi, vide Aloyſ. Ricc. in collect. deciſ. part. 4. collect. 736. Vult hæc gloſſ. admitti clericum pro alio ſine mandato, iuxta l. ſed hæ, ff. hoc tit. ſimilis gloſſ. vlt. in fin. in cap. vlt. 7

vlt.infr. hoc tit. gloſſ. 2. *in c. vlt. ſup de poſtulando*, per text. *in c.non liceat* 12 *q* 2. Contrarium tamen verius eſt, vt tenet *gloſſ.in c. cùm M.de conſtit.* vbi Abb. & Felin. *n.* 11. & faciunt tradita per Tiraq. *in l. ſi vnquam, C.de reuocandis donat.verbo ſuſceperit, n.*35. Non obſtat *d.l.ſed & hæ*, quia loquitur in conſanguineis, & non eſt extendenda ad coniunctionem ſpiritualem, quæ eſt inter clericos. Nec etiam obſtat *d.c.non liceat*, qua agit de recuperatione rerum Eccleſiæ, quæ malè fuerunt alienatæ, quo caſu quilibet admittitur ſine mandato, iuxta text. *in cap. ſi quis preſbyterorum, de rebus Eccleſ. non alien.*

SVMMARIVM.

1 *Sententia etiam expenſarum condemnatoria lata contra abſentem ex probabili cauſa legitimè per nuntium excuſatum non valet.*

2 *Sententia lata contra impeditum ex probabili cauſa non valet.*

3 *Procuratorem conſtituere non compellitur quis in arduis cauſis, ſecus in leuibus.*

4 *Infirmitas non ſolùm ſua, ſed etiam ſuorum pariter excuſat.*

5 *Proteſtatio non eſt neceſſaria vbi impeditus non facit id ad quod tenebatur.*

6 *Procuratorem conſtituere ad cauſas non compellitur legitimè impeditus.*

7 *Allegare cauſas abſentiæ poteſt quis ſine mandato.*

8 *Querela dicitur quoties cauſa defertur ad iudicem abſque appellatione.*

Cap. Querelam. II. *Alex. III.*

1 SEntentia etiam condemnatoria expenſarum lata contra abſentem ex probabili cauſa, v.g. infirmitatis, legitimè per nuntium excuſatum, non tenet, quia in grauibus cauſis nemo poteſt cogi conſtituere procuratorem niſi velit. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Zabar. Collect. Bellam. Ioan. Andr. Innoc. Anan. Butr. Imol. Bald.. Panorm. Anch. Hoſt. Henric. Boich. Mantua, Viu. *in ration. primi libri iur. Pontif pag.* 509. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 179. remiſſiuè Caſal. *in annot.* & Ximen. *in concord. p.*1. & 2. refertur ab Anton. Auguſt. *collect.* 2. *Decretal. lib.* 1. *tit.* 18. *cap.*1.

2 Collige ex text. quòd ſententia lata contra impeditum ex probabili cauſa non valet, Socin. *reg.*97. *verſ. ſeptimò limitatur*, Couar. *lib.* 2. *var.c.*16.*n.*9.*verſ. contrariam*, Gam. *deciſ.*241.*n.*1. Surd. *de aliment.tit.*16. *q.*12.*n.*12.& *deciſ.*262.*n.*16.& 17.

3 *In grauibus cauſis.*] Notatur ad hoc quòd in arduis cauſis non compellitur quis procuratorem conſtituere, vt per Soar. de Pace *in pract. p.*1. *tom.* 1. *temp.*5. *n.*55. vbi aſſerit procedere quoties quis propter delictum prohibitus eſſet perſonaliter in iudicio comparere: ſecus dic in leuibus, ex gloſ. *in c. ſi ægrotans* 5.*q.*3. Marian. *de citat.art.* 5.*q.*38.*n.*52. Rebuff. *ad leges Galliæ, tom.*3.*tit.de excuſat.n.*79. Duen. *reg.*95.

4 *Infirmitatem ſuam.*] Ne dum propriam, ſed etiam ſuorum, quæ pariter excuſat, gloſſ. per text. *ibi in cap. communis* 23 *diſt.* Iaſon. *in l* 1 *n.*84 *ff.de officio eius*, Tiraquel. *de pœnis temper.c.*51.*n.*78. Rebuff. *d. tit. de ex-*
5 *cuſat.n.*11. Cald. Pereira *de renouat emphyt.q.*5.*n.*23. Et
proteſtatio non eſt neceſſaria vbi impeditus non facit id ad quod tenebatur, *c. cum Bertoldus, infr.de re iudic.lib.*2 §.*quod diximus, ff.ſi quis caution.* Rebuff. *vbi*
– *ſup.n.*51. Ripa *de peſte, c.condeſcendo, à n* 21. Pinel. *in authent. niſi, n.*43. *verſ. ampliatur quartò, C.de bonis mat.* Menoch *conſ.*100.*n.*118. Cald. Pereira *d.q.*5.*n.*29.

6 *Deſtinauerit.*] Notatur ad hoc quòd legitimè impeditus non compellitur procuratorem conſtituere ad cauſam, gloſ. & omnes, *in d.c.ſi ægrotans*, gloſ. magna, *in c.cùm dilecti, infr.de dolo*, gloſ. *in l.interdum* 36. *ff.de iudic.* gloſſ. *verbo, abſentia, in c.*1.*quo tempore miles*, vbi Afflict. *n.*52.*cum ſeq.* Bart. *in l.*1.*ff.de diuerſis & temper. præſcr.* Felin. *in c. accedens il.*2. *n* 8. *vt lite non conteſt.* Marian. *de citat.art.*5 *q.*28.*à princ.* Rebuff. *tit. de excuſat.à n.*68. Pinel. *in d.auth.niſi, n.*43 *verſ. amplia* 3. Cald. Pereira *d tr.de renou.emphyt q.*7 *n* 4. Et ad 7
allegandas cauſas abſentiæ admittitur quis ſine mandato, ex Farin. *in praxi crimin.q* 99 *n.*277.*cum ſeq.*

In gloſſ. *Querelam.* Notatur ad hoc quòd querela 8
dicitur quoties cauſa defertur ad iudicem abſque appellatione, vt per Corſet. *in ſing.querela*, Cou. *pract. c.*9.*n.*2.

In gloſſ. *Detentus*, ibi, *ſi ageretur de adminiſtratione.* Vide Auiles *ad c.*27.*Prætor, verbo, enreguens, n.*22.

SVMMARIVM.

1 *Sententia lata cum procuratore reuocato, & de hoc certificato, non præiudicat domino.*

2 *Mandati reuocatio procuratori reuocato intimanda eſt.*

3 *Reuocatio procuratoris non præſumitur.*

4 *Spoliatus ſi poſt factam ſpoliationem iurauit non agere, non poteſt adhuc agere vt reſtituatur.*

5 *Procurator vſque ad litem conteſtatam reuocari poteſt.*

6 *Procurator etiam inuitus poſt litem conteſtatam reuocari poteſt ex inimicitia, quæ ſit capitalis.*

7 *Spoliatus non eſt reſtituendus ſi poſt ſpolium pepegiſſet cum ſpoliatore ſe poſſeſſorio non acturum aduersùs ſpolium.*

8 *Titulum ſuæ poſſeſſionis non tenetur quis probare.*

Cap. Ex inſinuatione. III. *Clem. III.*

PRocurator falſus, vt quia præſentibus teſtibus 1
fuit reuocatus, ſi tractat cauſam, & illam perdit, ſententia lata eſt nulla, & poſſeſſio reſtituitur domino, ſi conſtet per iuramentum ipſius domini, & vnius teſtis quòd procurator fuerat reuocatus. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Collect. Zabar. Innocent. Bellam. Ioan. Andr. Anan. Butr. Anch. Hoſt. Panorm. Bald Henric. Imol. Viuian. *in ration. primi libri iuris Pontif. pag.* 510. Alagona *in compend. iuris Canon. pag.* 179. remiſſiuè Caſal. *in annot.* & Ximen. *in concord. p.*1.& 2. refertur ab Anton. Aug. *collect.*2.*Decret. lib.*1.*tit* 18.*c.*3.

Ne cauſæ cognitionem ſuſciperet.] Notatur ad hoc 2
quod reuocatio mandati procuratori reuocato eſt intimanda, vt per Iaſ. *in l.quas vero, n.*1.*ff.ſi certum petat.* Benedict. Capra *tom.*1 *com.opin.lib.*2.*tit.*8. *n.*100. *pag.* 321. Vant. *de nullit. tit. ex defectu mandati, à n.*159. Monter à Cueua *Arag. deciſ.*43 *à n.*24 Flamin. *de reſignat.lib.*9.*q.*25.*n.*12 Hieron. à Laurent. *Auenion.deciſ.*13.*n.*1. Camil. Borrel. *in ſumm.omnium deciſ.tit.*66. *n.*379.*cum ſeqq.* Gonzal. *ad reg.*8.*Cancel. gloſſ.*63.*n.*51. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. c.*18. *n.*37. & *c.*191. *num. vltim.* Ordin. Regia Luſitan. *lib.* 1. *titul.* 26. *in princ.* vbi dominus meus *num.* 2. Vnde Procuratoris reuocationem non præſumi reſoluunt Vant. *d tit.ex*

defectu mandati, *n.* 156. Menoch. *de præſ. lib.*2. *q.*36. *n.*1. Maſcard. *de probat.concl.*1280.*n.*1. Flamin. *d.q.*25. *num.*15.

4 *Iuramentum conſtiterit*, &c.] Notatur ad hoc quòd ſi ſpoliatus poſt factam ſpoliationem iurauit non agere, non poteſt adhuc agere vt reſtituatur, provt refert Menoch. *remed.*1.*recup.n.*287.

5 In gloſ. *Inhibitum*, ibi, *cùm lis non fuerit conteſtata.* Notatur ad hoc quòd procurator vſque ad litem conteſtatam reuocari poteſt, eſt apud noſtros Luſitanos conſtitutũ in Ordin. Regia *tit.*26.*in princ* & apud Caſtellanos *l.*23.& 24 *tit.*5.*p.*3. Vant. *d.tit.ex defectu mandati*, *n.*162. Mynſing. *cent.*5.*obſeru.*44 *n.*1. Put. *p.*2. 6 *deciſ.*303. Ex inimicitia tamen, quæ ſit capitalis, poſt litem conteſtatam poteſt etiam inuitus reuocari procurator, *l. filiusfam.*7.§. *Procuratorem*, *ff. de procurat.* Mendez à Caſtro *in praxi Luſitana*, *lib.*1.*c.*3.*n.*42. Parens meus ad Ordin. Regiam, *d.tit.*26 §.*vnic.n.*1.

7 In gloſſ. *Aliud Canonicum*, ibi, *vel pactum*, &c. Notatur ad hoc quòd ſpoliatus non eſt reſtituendus ſi poſt ſpolium pepegiſſet cum ſpoliatore ſe poſſeſſorio non acturum, aduersùs ſpolium, vt poſt Franc. Mar. Menoch. & alios tenet Flamin. *de reſign. lib.*13. *q.*5. *n.*48. vbi *n.*84. reſoluit poſſe quem promittere per pactum ſe non acturum ſpolio.

8 In gloſ. *Probare vlt.* Notatur ad hoc quòd quis non tenetur probare titulum ſuæ poſſeſſionis, vt per Bonaçoſ. *tom.*2. *commun. opin. lib.*8 *tit.*20. *de except.n.*96. *pag.*353. Duen. *reg* 77. Maſcard. *de probat.concl.*1372. Surd. *deciſ.*280.*n.*5. D. Barboſa *in l.ſi alienam*, *n.*3.*cum ſeqq.ff.ſoluto matrim.*

SVMMARIVM.

1 *Procurator reuocatus, & de hoc certificatus, ſciente parte aduerſa non poteſt reſcripta à Papa obtinere, & obtenta non valent.*

2 *Declaratur text.in præſenti.*

3 *Exceptio contra falſum procuratorem in quacumque parte iudicij opponi poteſt.*

4 *Mandatũ quandocunque detegitur non eſſe ſufficiens, corruunt acta, etiamſi procurator eſſet admiſſus.*

5 *Procuratorem qui ſe facit cùm non ſit, tenetur pœna falſi, & condemnatur in expenſis.*

6 *Mandatum ſi appareat poſt ſententiam, in eóque conſtet tempore cauſæ iam extare, non annullantur acta facta cum procuratore in eo conſtituto, ſi priùs non fuerit oppoſitum.*

7 *Geſta per falſum procuratorem, vel reuocatum poſſunt per dominum rata haberi ſi antea pars non opponat de falſitate mandati.*

8 *Procuratoris conſtitutio facta ad cauſam iam motam operatur ratificationem eorum, quæ geſta ſunt per eundem procuratorem antequam mandatum ſuſciperet.*

Cap. In noſtra. IV. *Innoc. III.*

1 REſcriptum ſuper conſecutiuis iudiciis impetratum à procuratore reuocato, & de hoc certificato, non valet, nec proceſſus, vel ſententia lata per ipſum ſi reuocatio peruenit ad aduerſarium. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innocent. Collect. Zabarell. Bellam. Ioan. Andr. Imola, Anania, Bald. Panormitan. Hoſt. Anchar. Butr. Henric. Viuian. *in rationali primi libri iuris Pontificij*, *pag.* 510. Alagona *in compendio iuris Canonici*, *pag.* 180. remiſſiuè Caſal. *in annot.* Ximen. *in concord. p.* 2. refertur ab Anton. Auguſt. *collect.*3. *Decret lib.*1. *tit* 22.*cap.*1.

Ipſum à Tullen. &c. Vide Rebuff. *de pacificis poſſeſſorib.n.*223.*verſ oppoſuit*, qui tenet ideo proceſſum & ſententiam fuiſſe irritam per appellationis iudicem, quia hîc de facto fuit proceſſum, lite ſcilicet non conteſtata, & iuris ordine prætermiſſo. 2

Non ſolùm ante ſententiam, &c.] Notatur ad hoc quòd exceptio contra falſum procuratorem in quacunque parte iudicij opponi poteſt, Duen. *reg.*264. Bellacomb. *tom* 1. *commun. opinion. lib.*4. *tit.*24. *n.*36. *pag.*612. Perez *l.*1.*tit.*4. *lib* 8 *Ordin pag.*533. Rebuff. *de exception.n.*389. Bernard. Muſcatel. *in ſua praxi ciuili*, *p.*2 *gloſ.veniens*, *n.*4. Cald. Pereira *de renouat emphyt.q.*17.*n.*34. Eſto quòd opponens vſque ad finem litis conſcius omiſerit exceptionem, nec enim ſcientia illius reddit iudicium validum, ſed conſenſus & mandatum domini, cuius nomine agitur, vt per gloſſ. Bart. Bald. & Iaſon. *in l.licèt*, *C.hoc tit.* Pinel. *l.*1. *C.de bonis mat. p.*3. *n.*32. Menoch. *conſ.*345. *num.*12. Mench. *q.freq.c.*16. *n.*5. Ideo quandocunque detegitur mandatum non eſſe ſufficiens, corruunt acta, etiamſi procurator eſſet admiſſus, ex Bald. *in d. l.licet*, *in princ.n.*2.*verſ tertio modo*, Vant. *de nullit. tit.ex defectu mandati*, *num.*122. *verſ. quantumcunque igitur*, quod eſt verum quando probaretur mandatum non eſſe legitimum ſecus ſi admittens non probaret, ex Surd. *deciſ.*104.*n.*12. vbi dicit quòd tenetur in ſe aſſumere onus probandi quòd non ſit procurator. Et ille, qui ſe facit procuratorem, cùm non ſit, tenetur pœna falſi, *l. ſi procuratori falſo*, *ff.de condict.cauſa data*, Farin. *in praxi crimin. p.*6.*tit de falſitate*, *q.*150. *à num.* 89. & condemnatur in expenſis, Maſcard. *de probat.concluſ.*1004.*n.*6. Citans aliquem vti procuratorem non poteſt amplius illum reprobare. Surd. *deciſ.*194.*n.*12. & *deciſ.*108.*n.*12.& 13. Seraph. *deciſ.* 1407 *in princ.* Rot. *deciſ.*169.*n.*3. *p* 1.*recent.* & *in Toletana decimarum de Capellia* 6. *Aprilis* 1625. coram Martino Andrea, Coccin. *deciſ* 61.*n.*3. Buratt. *deciſ.* 409.*in fine*, & *deciſ.*432.*in fine.* Beltram. *in ann.ad deciſ.*280. *Gregor. XV. n.*11. & hoc procedit, etiamſi citatio eſſet facta per procuratorem, vt in terminis tenet Seraphin. *deciſ* 933.*n.*3. contrarium tamen deciſum fuiſſe *in Verulan.ſupplementi legitimæ* 18. *Martij* 1638. coram Cald. Blanchetto, refert Beltram. *loco cit.* Vnde datur cautela, vt in citatione non citetur quis ſimpliciter vti procurator, ſed cum particula *aſſertus*, ſeu *prætenſus*, vt ex Neuizan. *conſ.*17.*n.*8. tradit Beltramin. *vbi proximè.* Verùm huiuſmodi approbatio non obſtat quin ſi admittens probare talem procuratorem eſſe minus ſufficientem, geſta per ipſum corruerent, ex traditis per Natt. *conſ.* 126. *in fin.* & *conſil.*142. *n.*8. Surd. *d. deciſ.*104. *n.*12. & ideo ſi ex actis conſtaret de mandato minus ſufficienti, non obſtaret huiuſmodi reprobatio. Vant. *de nullit. tit ex defectu mandati*, *n.* 121. *verſ. quantumcunque igitur*, Rot. *in d. Verulan.ſupplementi legitimæ.* 3 4 5

Si verò prætendatur nullitas alicuius cauſæ tanquam factæ à non habente mandatum, ſi de ea nullitate doceatur, & ex mandato appareat quòd tempore prædictæ cauſæ erat verus procurator, quamvis ante ſententiam non fuerit productum in actis, cùm non fuerit oppoſitum, ſufficit etiam poſt ſententiam de illo conſtare, quod in Rota ſæpè fuiſſe tantum refert Stephan. Gratian. *diſcept.forenſ.c.*330.*n.vlt.* 6

Aduertas tamen quòd geſta per falſum procuratorem, vel reuocatum poſſunt per dominum rata haberi ſi antea pars non opponat de falſitate mandati. Vide Bellam. *deciſ.*28. Theſaur. *Pedem.deciſ.*7.*ſub n.*1. Caualcan. *Triuiz. deciſ.* 23. *ſub numero* 13. *verſic.* & *etiam poſt ſententiam*, Soar. *in theſauro recept. ſentent. lit.P.* 7

tit. P. n. 320 Menoch. *conſ.* 100. *n.* 38. Azeued. *l. vlt. n* 7. *tit.* 21. *lib.* 4. *noua recopil.* D. Barb. *in l. alia, § eleganter, n.* 5. *ff. ſoluto matrim.* Rota apud Farinac. *deciſ.* 1. *n.* 1. *in nouiſſ.* faciunt quæ Surd. *de aliment. tit.* 8. *priuil.* 56. *n.* 82. *& deciſ.* 108. *n.* 21. Guttier. *conſ.* 9. *n.* 4. *cum ſeq.* vbi de
8 geſtis in conſiſtorio Principis. Et conſtitutio procuratoris facta ad cauſam iam motam operatur ratificationem eorum, quæ geſta ſunt per eundem procuratorem antequam mandatum ſuſciperet, Mench. *vſufreq. c.* 15. *n.* 9. Menoch. *conſ* 100. *n.* 41. *&* 42. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. c.* 216. *n.* 40. vbi *n.* 41. intelligit habita ſcientia eorum, quæ geſta ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Procurator non interuenit quando agitur de adulterio coram iudice ſæculari ad pœnam legalem, ſecus ſi coram Eccleſiaſtico ad ſeparationem thori.*

2 *Iudex ſæcularis ſolus eſt competens ad pœnam ſanguinis imponendam pro adulterio, quoad alias verò pœnas crimen adulterij eſt mixti fori.*

3 *Pœna talionis vſu & moribus vtroque iure ſublata eſt.*

4 *Iudex Eccleſiaſticus ſolus eſt competens ad cognoſcendum de adulterio, vt ratione illius diuortium celebretur.*

Cap. Tuæ. V.

1 MAritus coram iudice ſæculari ſi vult accuſare de adulterio pro pœna legali, debet id facere perſonaliter, & non per procuratorem, quia tenetur ad pœnam talionis; ſi coram iudice Eccleſiaſtico pro ſeparatione thori, poteſt per procuratorem, quia non debet ſe obligare ad pœnam talionis ne per fraudem conſequatur intentum. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hoſt. Bald. Anchar. Panorm. Butr. Henric. Viu. *in ration. primi libri iuris Pontif. pag.* 511. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 180. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 1 *&* 2. refertur ab Anton. Auguſt. *collect.* 3. *Decret. lib.* 1. *tit.* 22. *c.* 2.

De crimine adulterij coram iudice ſæculari, &c.] De
2 adulterio ad pœnam ſanguinis imponendam ſolus iudex ſæcularis eſt competens, quoad alias verò pœnas eſt mixti fori, ac ſubinde datur locus præuentioni. Vide Couar. *de ſponſal. p.* 2. *c.* 7. *§.* 7. *n.* 12. Clar. *§. fin. q.* 37. *num.* 3. *verſ. quæro nunquid cauſa*, Gom. *l.* 80. *Tauri, n.* 47. *verſ. vnum tamen eſt*, Menoch. *de arbitr. caſu* 419. Bermond. *de publicis concub. rubr. de adulter. à n.* 4. Iaſ. *in § ex maleficiis, n.* 57. *Inſtit. de actionib.* Roman. *ſing.* 667. Cald. Pereira *in l. ſi curatorem, verbo, læſis, num.* 22. Cur. Philip. *p.* 3. *§.* 2. *n.* 20. Praxim Epiſcop. *p.* 2. *verbo, caſus mixtus*, Soar. de Pace *in pract. tom.* 2. *prælud.* 2. *n.* 31. Azor. *inſtit. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 53. *q.* 2. *verſ. crimina mixti fori*, Modern. *de iuriſd. p.* 2. *cap.* 19. Vincent. de Franch. *deciſ.* 312. D. Barb. *in l.* 1. *in princ. ff. ſoluto matrim. p.* 1. *n.* 139. *in fine, & n.* 140. Aloyſ. Ricc. *in collect. deciſ. p.* 5. *collect.* 2076. Farin. *in praxi criminali, p.* 3. *q.* 99. *n.* 112. *& p.* 5. *q.* 141. *n.* 42. Modern. *in tr. de cognitione per viam violentiæ, p.* 2. *q.* 88. Sanch. *de Matrim. lib.* 10. *diſp.* 8. *n.* 16.

3 *Séque ad pœnam talionis.*] Pœna talionis ex eo dicta quòd quis tale patiatur, quale contra ius alteri moliebatur, teſte Sot. *de inſtit. lib.* 5. *q.* 5. *art.* 4. Menoch. *de arbitr. caſu* 322. *n.* 1. Decian. *tract. crimin. lib.* 8. *c.* 34. *n.* 11. hodie vſu & moribus vtroque iure ſublata, & antiquata eſt, Bart. *in l. ſi cui, in princ. n.* 2. *ff. de accuſat.* Felin. *in cap. quod ſuper his, num.* 5. *eod. tit.* D. Thom. 2. 2. *q.* 68. *art.* 4. Sot. *de iuſtit. lib.* 5. *art.* 4. Couar. *lib.* 2. *var. c.* 9. *n.* 1. Duen. *reg.* 27. *incip. accuſans aliquem*, Menoch. *d. caſu* 322. *n.* 3. Farinac. *in praxi crimin. q.* 16. *n.* 3.

De adulterio coram Eccleſiaſtico iudice, &c.] Iudex 4
Eccleſiaſticus ſolus eſt competens ad cognoſcendum de adulterio, vt ratione illius diuortium celebretur, Anaſtaſ. Germon. *de ſacrorum immunit. lib.* 3. *c.* 12. *n.* 58. Ludou. Miranda *de ordine iudic. quæſt.* 1. *art.* 5. *concl.* 6. Sanch. *d. diſp.* 8. *n.* 15.

Sed quaſi mixta.] Vide Iaſ. *in princ. num.* 16. *inſtit. de action.* Bero. *n.* 33. & Ripa. *n.* 99. *in rubr. de iudic.* Perez *in rubr. tit.* 1. *gl.* 7. *pag.* 440. *col.* 2. *in med. lib.* 3. *Ordin. & l.* 1. *gloſſ.* 7. *pag.* 523. *col.* 2. *ante fin. tit.* 3. *lib.* 3. *Ordin.* Soar. de Pace *in pract. tom.* 1. *annot.* 1. *n.* 26. *&* 27.

SVMMARIVM.

1 *Cauſam de mandato domini procurans ab eo repetit expenſas propter hoc factas.*

2 *Procurator agere poteſt contra dominum ad expenſas.*

3 *Procurator, qui de mandato domini negotia geſſit, habet actionem mandati, etiamſi cauſa ipſa extra ſuam culpam non habuerit bonum exitum.*

4 *Procurator qui ob ſuam vtilitatem iter faciens cauſam alterius tractauit, ad illas tantum expenſas agere poterit, quas fecit vltra id quod expenſurus erat ſi procurator non eſſet.*

Cap. Cùm pro cauſa. VI.

CAuſam de mandato domini procurans, ab eo repetit expenſas propter hoc factas. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Hoſt. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Bald. Panorm. Anchar. Butr. Henric. Viu. *in ration. primi libri iuris Pontif. pag.* 512. Alagona *in compend. iuris Canon. pag.* 180. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 1. refertur ab Anton. Auguſt. *collect.* 4. *Decret. lib.* 1. *tit.* 16. *c.* 1. 1

Expenſas Archid. reſtitui faciatis.] Ideo procurator 2
agit contra dominum ad expenſas vt ſic indemnis ſeruetur, & officium illi non ſit damnoſum, notant omnes *in præſenti, & in c. vt præteritæ, ſup. de electione*, per text. *in c. qui proprio* 46. *§. pen. in fine, ff. hoc tit. & in l. qui mutuam* 56. *§. vlt. ff. mandati*; cenſuit apud Caſtellanos Regia *l.* 5. *tit.* 5. *p.* 3. *vbi gloſſ.* 4. reſoluit Alex. *conſ.* 52. *in princ. vol.* 1. in tantum quod poteſt vti retentione pro expenſis, *l. quæ omnia* 25. *vbi gloſſ. pen.* Bart. & omnes *ff. hoc tit.* Boër. *deciſ.* 15. *n.* 3. Tiraq. *de retractu, tit.* 2. *§.* 7. *gloſſ.* 1. *n.* 13. Surd. *de alimentis, tit.* 8. *priuil.* 62. & idem in negotiorum geſtore reſoluit Rebuff. *in tr. except. n.* 712. Vnde procurator, qui de mandato do- 3
mini negotia geſſit habet actionem mandati, etiamſi cauſa ipſa non habuerit bonum exitum, dum tamen ipſe procurator careat culpa, Bellacomb. *tom.* 1. *commun. opin. lib.* 2. *tit.* 8. *n.* 40. *pag.* 318. Perez *ad tit.* 7. *lib.* 5. *Ordin. pag.* 205. Rebuff. *de tract. exception. n.* 711. Surd. *de alimentis, tit.* 1. *q.* 121. *n.* 17. *cum ſeqq.*

Et propter hoc ad Sedem Apoſtol. acceſſiſſe.] Quia ſi 4
ob ſuam vtilitatem iuerit, ad illas tantùm expenſas agere poterit, quas fecit vltra id quod expenſurus erat, ſi procurator non eſſet, *gloſſ.* 2. *hic gloſſ. pen. in c. vt præteritæ, ſup. de elect. gloſſ.* 3. *in l. inter cauſas* 26. *§. non omnia, ff. mandati*, text. *in l. ex p.* 40. *in princ. ff. famil. herciſc. l. ſi communes* 42. *ff. de negot. geſtis.* Roman. *ſing.* 647. Hyppol. *conſ.* 10. *n.* 45. Gregor. *l.* 27. *verbo, vencieſſe, tit.* 5. *p.* 3. Tiraq. *de retract. lig. §.* 19. *gloſſ.* 4. *n.* 12. Anton. Gom. *ad l.* 29. *Tauri, n.* 16. *col. pen.*

Cap. Qua in cauſis. VII.

1 VNiuerſitas poteſt conſtituere procuratorem ad agendum, vel reſpondendum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Zabar. Collect. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Innoc. Anan. Anch. Butr. Panorm. Henric. Bald. Hoſt. Viuian. *in ration. primi libri iuris Pontif. pag.* 513. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 180. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 1.

2 *Licet autem*, &c.] Notatur ad hoc quòd Vniuerſitas etiam ſcholarium poteſt ad agendum & defendendum procuratorem conſtituere, vt per Horat. Luti. *de priuilegiis ſcholar. priuil.* 50.

Cap. Auditis. VIII. *Honor. III.*

1 REuocatio mandati antequam perueniat ad procuratorem non obſtat, vt quicquid interim fit, valeat. Reuocans procuratorem in contemptum Sedis Apoſt. & in præiudicium aduerſarij, condemnatur in expenſis factis ab aduerſario. Item poſt concluſioné in cauſa reuocatio mandati non tenet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Zabar. Collect. Bellam. Ioan. Andr. Innoc. Anan. Butr. Imol. Bald. Panorm. Anchar. Hoſt. Henric. Boich. Caſal. *in annot.* Viu. *in ration. primi libri iur. Pont. pag.* 514. Alagona *in compend. iur. Canon. pag.* 181. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 2.

2 *Fuiſſet ſuper eiſdem proceſſibus hinc inde concluſum*, &c.] Controuertunt in præſenti Doctores an reuocatio concluſionis in cauſa probetur ex eo quòd per iudicem admittantur articuli partis aduerſæ, de quo vide Aloyſ. Ricc. *in collect. dec p.* 5. *collect.* 1478. Quando verò concluſio in cauſa ſit de proceſſus ſubſtantia, vide Mynſing. *cent.* 3. *obſeru.* 17 Franc. Mar. *Delphin. deciſ.* 796. *n.* 6. *p.* 2. Nicol. Reuſner. *conſ.* 24. *n.* 39. *lib.* 2. Perez *tit.* 4. *lib.* 3. *Ordin. pag.* 563. Bernard. Muſcatel. *in praxi Regni Neapol. p.* 7. *gloſſ. de iure ſub n.* 8. *verſ. ſed hodie*, quos refert parens meus *in com. ad Ordin. Regiam Luſit. lib.* 3. *tit.* 63. *in princ. n.* 8.

SVMMARIVM.

1 *Procurator Epiſcopi cauſas Epiſcopatus agit, & defendit, licèt non fuerit datus ſub nomine ſyndici.*
2 *Epiſcopus poteſt binos generales Vicarios conſtituere, vt cauſarum expeditioni faciliùs conſulatur.*
3 *Mandatum ſpeciale requiritur ad tranſigendum.*
4 *Clauſula*, in ſolidum, *attribuit totum vnicuique.*

Cap. Petito. IX.

1 QVando ex conſequentibus, vel antecedentibus apparet dominum voluiſſe vt aliquis agat, & reſpondeat pro ipſo, poteſt reſpondere, & agere, etiamſi non vocetur in literis actor, vel ſyndicus, vel procurator. Colligunt ex Ord. Abb. antiq. Innoc. Zabar. Collect. Bellam. Hoſt. Ioan. Andr. Imol. Anan. Bald. Anch. Panorm. Butr. Viu. *in ration. primi libri iur. Pontif pag.* 514. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 181. remiſſiuè Ximen. *in concord p.* 1.

2 *Vos Vicarios ſuos*, &c.] Ergo Epiſcopus poteſt binos principales Vicarios conſtituere, vt cauſarum expeditioni faciliùs conſulatur, gloſſ. & Cardin. *à n.* 3. *in Clem. etſi principalis, de reſcript.* Felin. *c. cauſam matrim. n.* 8. *ſup de officio deleg.* Zerol. *in praxi Epiſc. p.* 1. *verbo, Vicarius, in princ.* Vgolin. *de offic. & poteſt. Epiſcop. c.* 8. §. 6 *n.* 4. Sbroz. *de officio Vicarij, lib.* 1. *q.* 50. *n.* 4. quos refero ego ipſe *in meo tract. de offic. & poteſt. Epiſcop. p.* 3. *alleg.* 54. *n.* 127.

In gloſ. *Generales*, ibi, *non tamen poterant tranſigere.* 3
Quia ad tranſigendum requiritur ſpeciale mandatum, Cardoſo *in praxi iudicum, & aduocat. verbo, procurator*, *n.* 25.

In ead. gloſſ. ibi, *Credo quòd ſi in ſolidum conſtituti* 4
ſunt, &c. quia clauſula *in ſolidum*, attribuit totum vnicuique, Bertaz. *de clauſulis clauſ.* 39. *gloſſ.* 7. *n.* 1. Ego ipſe *de dictionibus, & clauſ. clauſ.* 34 *n.* 4.

SVMMARIVM.

1 *Procuratorem conſtituens maximè in cauſa matrimoniali plena gaudere debet libertate.*
2 *Procuratoris conſtitutio facta metu an ſit nulla oſtenditur.*
3 *Matrimonium pro filiis an & quando parentes contrahere poſſint, remiſſiuè.*

Cap. Accedens. X. *Greg. XI.*

PRocuratorem conſtituens debet eſſe in omnimo- 1
da libertate, non in poteſtate alterius, maximè in cauſa matrimoniali. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Hoſt. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Bald. Anch. Panorm. Butr. Henric. Boich. Viuian. *in ration. primi libri iuris Pontificij, pag.* 515. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 182. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 2.

Procuratorem liberè ordinare valeat.] Per hunc text. 2
tenet Hoſt. *in c. Abbas, infr. de his quæ vi*, &c. conſtitutionem procuratoris factam metu eſſe nullam, ſequuntur *ibi* Abb. *num.* 18. Roman. *ſing.* 753. Rebuff. *in praxi benef. tit. de procuratore ad reſignandum, n.* 31. Sarmien. *de reddit. Eccleſ. p.* 1. *c.* 4. *n.* 8. Flamin. *de reſignat. benef. lib.* 9. *q.* 7. *n.* 42. *& lib.* 13. *q.* 1. *n.* 47. Verùm quicquid teneant præcitati Doctores, verius eſt ſpeciale eſſe conſtitutionem procuratoris ad matrimonium metu factam eſſe nullam ratione libertatis ad illud requiſitæ, & ita ex ſpecialitate huius text. non poteſt argui generaliter ad quamcunque conſtitutioné procuratoris metu factam, ita Imola *in c.* 2. *n.* 5. *in fine, infr. de his quæ vi*, Couar. *de ſponſal. p.* 2. *c.* 3. §. 5. *n.* 9. *ad fin.* Padil. *in l. interpoſitas, n.* 7. *C. de tranſact.* optimè Sanch. *de matrim. lib.* 4. *diſp.* 12. *n.* 22. *in med.* Farin. *fragm. crim. p.* 2. *lit. M. n.* 30.

In gloſ. *Reſpondendum*, ibi, *& præcipuè per paren-* 3
tes contrahitur matrimonium. An & quando parentes pro filiis matrimonium contrahere poſſint, diſputat latè Sanch. *d. tract. de matrim. lib.* 1. *diſp.* 23.

SVMMARIVM.

1 *Procurator generalis poteſt appellare ſi ei denegentur induciæ ad conſulendum dominum ex cauſa probabili abſentem.*
2 *Procurator poteſt in principio litis citari quando dominus præſens non fuerit.*

Cap. Dilectus. XI.

PRocurator generalis ad omnia citatus ſi petit in- 1
ducias ad conſulendum dominum, dum velit litigare;

gare, vel cedere, ſi induciæ denegentur, poteſt appellare, quicquid fit poſt appellationem eſt irritum. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hoſt. Butr. Bald. Anchar. Panorm. Viu. *in ration. primi libri iuris Pontiſ. pag.* 516. Alagona *in compendio iuris Canon. pag.* 182. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 2.

2 *Rectore citato.*] In perſonam ſcilicet procuratoris, iuxta *gloſſ.* 1. *hîc*, & ſecundùm hunc ſenſum bene probat text. *in præſenti* procuratorem poſſe in principio litis citari, Abb. *hîc n.* 4. quando ſcilicet principalis abſens eſt, provt erat in terminis huius text. Bart. *in l.* 3. vbi Alex. & Iaſ. *C. hoc tit. & in l. meminerint, per text. ibi. C. vnde vi*, & probatur *in l. aut quis aliter*, § *ſi fortè, ff. quod vi, aut clam. l.* 4. *Prætor ait, ff. de damno infr.* Quando verò dominus præſens eſt, ipſe, & non procurator citari debet, ex *d. l. meminerint*, Tiraq. *de retractu lign.* §. 8 *gloſſ.* 2. *num.* 44. Menoch. *remed.* 8 *recuper. q.* 3. *n.* 74. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. c.* 145. *n.* 1. *cum ſeqq.* & eſt cautum apud Luſitanos per Ordinat. Regiam, *lib.* 3. *tit.* 70 §. 4.

SVMMARIVM.

1 *Reus ſi recedat à iudicio dimiſſo procuratore ſolummodo ad agendum contumax eſt, & condemnatur in expenſis.*
2 *Maritus admittitur in negotiis vxoris ſine mandato, tanquam coniuncta perſona.*
3 *Procurator conſtitutus à reo ad agendum an ſit ſufficiens ad defendendum, oſtenditur.*

Cap. Conſtitutis. XII.

1 QVando duo litigant, & reus ſine licentia diſcedit relicto procuratore ſolùm ad agendum, & non ad defendendum, eſt contumax, & condemnatur in expenſis. Colligunt ex Ordinar. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabar. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Anan. Hoſt. Bald. Anchar. Panorm. Butr. Viuian. *in compend. iur. Canon. pag.* 182. remiſſiuè Ximen. *in concord. p.* 1. & 2. & Caſal. *in annot.*

2 *Suæ vxoris nomine*, &c.] Notatur ad hoc quòd maritus admittitur in negotiis vxoris ſine mandato, Tiraquel. *de retractu lig.* §. 10. *gloſſ.* 1. *à n.* 1. Caſſan. *in conſuetud. Burgund. rubr.* 4. §. 5. *gloſſ* 1. *à prin.* Anton. Gom. *l.* 50. *Tauri, n.* 20. *col.* 2. Garc. Girond. *de priuilegiorum, & exemptionum explicat. n.* 767. vbi *n.* 769 reſoluit maritum poſſe vxoris debita ſine eius licentia & conſenſu recipere: poteſt enim pro vxore agere, *l.* 2. *l. maritus, C. hoc tit* Corſet. *ſing* 24 Conan. *comment. lib.* 9. *c.* 3. *n.* 3. Gom. *l.* 60. *Tauri, col.* 2. & *tom.* 2 *var. reſol. c.* 3. *n.* 10. *in fin. & tom.* 2 *c.* 3. *n.* 8 *col.* 2. Alphan. *collect.* 648. Gail. *lib.* 1. *obſeru.* 133. Ioſeph. Ludou. *tom.* 3. *commun. opinion. tit. de procurat. concl.* 1. Donel. *comment. iuris Ciuilis, lib.* 18. *c.* 12. *col.* 4. Bernard. Græuæ. *ad practicam Cameræ Imperialis, lib.* 1. *concl.* 133 *n.* 5 *cum ſeqq.* Don Chriſtoph. de Pace *ad l.* 10. *ſtyli, n.* 2. *cum ſeqq.* nam admittitur in negotiis vxoris tanquam coniuncta perſona, *l. vlt.* §. *cùm autem*, ibi, *tanquam coniuncta, C. de furtis*, Boër. *deciſ.* 233. *n.* 2. Hyppol. *ſing.* 636.

3 *Sufficientem non viderit*] Ergo procurator conſtitutus à reo ad agendum inſufficiens eſt ad defendendũ, in quo hic text. notabilis eſt ſecundùm Abb. *in præſenti, n.* 4. & *in cap. accedens, ſup. hoc tit.* Bart. *in l. ſeruum*, §. *ait Prætor, ad fin. ff. eod.* Dec. *in cap. inſuper, de teſtib. notab vlt.* Roman. *ſing.* 115. Obſtat tamẽ maximè quòd is, qui ad agendum conſtituitur, defendere poteſt, imo cogitur, *d.* §. *ait Prætor, l. mutus* 43. §. *pœna, ff. hoc tit.* vbi Bart. ſibi contrarius, & Iaſ. *in l.* 1. *col.* 4. *n.* 11. *verſ. quintò fallit, ff ſi quis ius dicenti non obtemp.* Non ſatisfacit intellectus. Abb. *n.* 8. quòd hîc fuerat oppoſita dictio, *ſolummodo*, ratione cuius procurator tantùm agere poteſt, & dictione taxatiua videtur adempta facultas defendendi, provt latè in noſtris terminis reſoluit Mench. *vſufreq. c.* 23. *à n.* 2. quoniam hæc ſententia falſa eſt, nec enim illa dictio excludit hîc, quod eſt intrinſecum diſpoſitioni, *Clem. exiui*, §. *cum autem, de verb. ſignific. l. ob æs, & ibi gl. C. de prædiis minorum*, Tiraq. *de retract. tit.* 2. §. 1. *gl.* 6. *n.* 6. Cald. Pereira *de emptione, c.* 20. *n.* 25. *cum ſeqq* Quare verius eſt regulam *d.* §. *ait Prætor*, procedere in procuratore actoris, qui cùm expreſsè, & principaliter ad agendum conſtituatur, poteſt in conſequentiam defendere, non verò in procuratore Rei, qui expreſsè, & principaliter ad agendum eſt conſtitutus, vnde ſi ad agendum conſtituatur, non poteſt in conſequentiam venire defenſio, & in hoc caſu procedit text. *in præſenti.*

SVMMARIVM.

1 *Iudicium agitatum cum procuratore reuocato tenet, ſi reuocationem iudex vel aduerſarius ignorauerunt.*
2 *Procuratoris reuocatio ad iudicem, vel aduerſarium peruenire debet.*
3 *Procuratorem conſtituere nemo compellitur.*
4 *Procurator poſt litem conteſtatam abſque cauſæ cognitione reuocari non poteſt.*

Cap. Mandato. XIII.

IVdicium agitatum & factũ reuocato procuratore, 1
ſi iudex, vel pars contraria neſciebat reuocationẽ, tenet. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Innoc. Collect. Zabarel. Bellam. Ioan. And. Imol. Anan. Bald. Panorm. Hoſt. Anchar. Butr. Henric. Viu. *in ration. primi libri iur. Pontiſ. pag.* 517. Alagon. *in compend. iuris Canon. pag.* 182. remiſſiuè Caſal. *in annot.* & Ximen. *in concord p.* 1. & 2.

Probat hic text. reuocationem procuratoris ad iu- 2
dicem, vel aduerſarium peruenire debere, de quo vide quæ dixi ad gloſ. *verbo, propter, in c. ex parte, il* 2. *ſup. de reſcript. & ad c.* 4. *hoc tit.*

In gloſſ. *Mandato.* ibi, *quia nemo compellitur conſti-* 3
tuere procuratorem. Dicit hîc additio marginalis quòd procurator non tenetur inuitus ſuſcipere mandatum, vt per Ludou. Schrad. *de feudis, p* 10. *ſect.* 18. *n.* 115. Græu *ad pract. Cam. Imper. lib.* 1. *concl.* 43. *conſid.* 1. *n.* 17. Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. c.* 56. *n.* 22. 23. & 32. quos refert parens meus *in comment. ad Ordin. Regias Luſitan. lib.* 1. *tit.* 48. § 28. *n.* 3. *in fin.*

In gloſ. *A domino* ibi, *Item ex hac litera*, &c. Ad- 4
uerte procuratorem poſt litem conteſtatam abſque cauſæ cognitione reuocari non poſſe, Vant. *de nullit. tit. ex defectu mandati, num.* 162. Mynſing. *cent.* 5. *obſeru.* 44. *n.* 1. Ordin. Regia Luſit. *l.* 3. *tit.* 26. *in princ.* & apud Caſtellanos *l.* 23. & 24. *tit.* 5. *p.* 3. imò poſt litis conteſtationem inuitus, & parte aduerſa renuente reuocari non poteſt, Abb. *in c. non iniuſtè, n.* 4. *ad fin. hoc tit.* Gail. *lib.* 1. *obſeru.* 74. *num.* 10. Felin. *in c. ex parte. n.* 27. *de reſcript.* Mohedan. *deciſ.* 1. *de procur.* & fuit dictum *in Romana pecuniaria* 29. *Aprilis* 1624. coram bonæ mem. Patriarcha Manzanedo, vbi etiam habetur quòd vt pars dicatur renuiſſe, ſufficit quòd proſequatur iudicium cum procuratore reuocato.

Verùm ſtante iuſta cauſa poteſt etiam poſt litis conteſtationem reuocari Seraphin.*deciſ*.195.*n*.. Rot.*deciſ*.553 *num*.1.*p*.4.*diuerſ*.*&* *deciſ*.172.*num*.1.*part*.2.*recent*. vbi quòd iudicis arbitrio remittatur quænam ſit iuſta cauſa: & licèt ſuper huiuſmodi reuocatione aliqualis cognitio iudicis ſaltem ſummaria requiritur, hoc tamen procedit ſi procurator ſe oppoſuerit, aliàs ſecus, latè Gratian. *diſcept.forenſ.c*.618.*n*.19. Rot.*d.deciſ*.172.*n*.1.*p*.2.*recent*. Item licèt procurator poſt litem conteſtatam reuocari non poſſit, fallit tamen in cauſa appellationis, quia talis procurator cenſetur effectus dominus inſtantiæ, non autem cauſæ, Maſeſc.*var reſol.lib*.1.*c*.61.*n*.7. Seraphin. *deciſ* 1180.*n*.1.*&* 2. Adrian. Neguſ.*q*.311.*n*.2.7 *&* 8. niſi in mandato adeſſet clauſ. *releuans*, &c. quia per eam cenſetur effectus dominus totius litis, & non ſolius inſtantiæ, Mareſc. *d.c* 62. *n*.8. Seraphin.*d.deciſ*.1180. Beltram.*ad deciſ* 548. Gregor.*n*.12. Ferentil. *ad deciſ*.440.*Buratti lit.B.*

SVMMARIVM.

1 *Filiusfam. poteſt eſſe procurator etiam ad lites futuras, & ſi eſt procurator cum alio in ſolidum, cauſam proſequetur primùm occupans, ſi aliter, ſit procurator poſterior tempore, & primus ceſſat. Item poteſt appellare ad ſuperiorem, vel admonere dominum vt appellet, licèt non teneatur inuitus appellare.*

2 *Filiusfam. procurator dari poteſt quando agit nomine alieno.*

3 *Procurator non præſumitur quis conſtitutus niſi ad cauſas præſentes, quod intellige vt ibi.*

4 *Procurator ſimpliciter conſtitutus cum alio praoccupare non poteſt, vel ſolus admitti.*

5 *Procurator in ſolidum per qua verba videatur conſtitutus, remiſſiuè.*

6 *Procuratores quando plures ſunt conſtituti in ſolidum occupatio vnius excludit alium.*

7 *Mandatum generale detrahitur per ſpeciale.*

8 *Procurator ſimpliciter datus ad cauſam tenetur appellare.*

9 *Procurator ſimpliciter datus ad agendum non tenetur inuitus appellationem à ſe interpoſitam proſequi, fallit in aliquibus caſibus de quibus ibi.*

10 *Procurator ſi non appellauit tenetur parti ad damna, & intereſſe.*

Cap. Non iniuſtè. XIV.

1 Filiusfam. poteſt eſſe procurator in iudicio etiam ad futuras lites, & procurator datus compluribus ſimul in ſolidum præfertur ſi præoccupauit negotium, niſi diuerſo tempore fuerit datus. Item procurator appellare debet à ſententia, niſi ex cauſa excuſetur, quo caſu debet domino nuntiare ſententiam, appellationem tamen proſequi non tenetur. Colligunt ex Ordin. Abb.antiq. Zabarel. Collect. Bellam. Ioan. Andr. Imol. Innoc. Anan. Anchar. Butr. Panorm. Henric. Bald. Hoſt. Viuian. *in rationali primi libri iur. Pontif. pag*. 518. Alagona *in compendio iuris Canon. pag*. 182. remiſſiuè Caſal. *in annot*. & Ximen. *in concord p*.1.*&* 2.

2 *Quòd filiusfam.in procuratorem*, &c.] Notatur ad hoc quod filiusfam. procurator dari poteſt quando agit nomine alieno, ſimilis text. *in l. filiusfam*.8. *verſ. ipſe quoque, ff hoc tit.c.qui generaliter*, §.1.*eod.tit.lib*.6. Marant.*de ord.iudic.p*.4.*diſt*.16.*n*.35. Menoch.*remed*.15. *recup.n*.307. D.Barboſa *in l*.3.*n*.5.*ff.ſoluto matrim*. Soar. *recept.ſent. verbo, filius, n*.205. Aſcan. *de patria poteſtate, effectu* 4.*n*.9. Molina *de iuſtitia, tract*.2.*diſp*.228. *verſic. excipitur ſecundò*, Ordin. Regia Luſitan. *lib*.3. *tit*.9.§.5.

Ad futuras.] In dubio enim non præſumitur quis 3
conſtitutus niſi ad cauſas præſentes, Bart.*in l.damni*, §.*ſi is qui vicinas ædes, n*.2.*verſ. ſed credo contra, ff. de damno infecto*, vbi quòd non trahitur ad futuras non connexas, vel dependentes, idem Bart.*in l.qui habet* 3. §*ſi pupillus, de tutel*. Rot. *deciſ*.30.*alias* 563.*hoc tit.in antiq*. vbi quòd mandatum procuratorium generale non extenditur niſi ad cauſas præſentes, quæ Barth. opinio procedit ſi tempore, quo mandatum fuit factum, aderant aliæ lites, quo caſu cùm cenſeatur factum ad præſentes, non trahitur ad futuras; ſecus verò ſi non adeſſent de præſenti, quia tunc ad futuras huiuſmodi procuratoris conſtitutione inutilis reddatur facta cenſeretur, Vant.*de nullit.tit.ex defectu mandati.n*.97 *in fine*, Steph.Grat.*diſcept.forenſ.c*.145.*n*.29. optimè Ioſeph.Ludou. *Peruſina deciſ*.37.*n* 1.*cum ſeq*. vbi tenet quòd procurator etiam generaliter conſtitutus ad lites, & cauſas, regulariter intelligitur conſtitutus ad lites præſentes tantùm, non autem ad futuras, quamvis procuratorem habentem mandatum generale conſtitutum cenſeri ad lites futuras reſoluat Flamin.*de reſignat.lib*.9.*q*.16.*n*.17.

Simul.] Intellige vbi in ſolidum vtrique data fuit 4
poteſtas, nec enim ſimpliciter conſtitutus cum alio præoccupare potuit, vel ſolus admitti, *c ſi duo, hoc tit.lib*.6.*c.pen.in princ.de elect.eod.lib.l.pluribus* 32 *ff.hoc tit*. Syluan.*conſ*.35.*n*.53. Et per quæ verba videantur 5
conſtituti procuratores in ſolidum, vide Flamin. *de reſignat.lib*.9 *q*.3.*n* 22.*&* 23. Maſcard.*de probat.concl*. 1308. .4.Steph.Grat.*diſcept.forenſ.c*.101.*n*.2.

Præoccupauit.] Aduerte, quòd quando plures pro- 6
curatores ſunt conſtituti in ſolidum, occupatio vnius excludit alium, *d.cap.ſi duo, d.l.pluribus*, Tiraq.*de retractu lig*.§ 11.*gloſſ*.10.*n* 2. Steph. Gratian. *diſcept. forenſ cap*.201. *à num*. 86. vbi quòd ſi vnus cauſam ſuſcipiat, reliqui ſine nouo mandato non admittuntur, & eſt opus noua citatione ad reaſſumendum, nam plurium procuratorum conſtitutio ab initio operatur, vt ſi vnus cauſam ſuſcipere nolit, alteri id ſit integrum.

Reuocato] Similis text.*in l.ſi quis* 31.§.*vlt.ff.eod*.tra- 7
dit gloſſ.*in cap.in Galliarum* 25.*q*.5.*gloſſ* 1.& *ibi* communis *in d.cap.ſi duo*, Abb. & Imol.*in c.volentes, ſup. de officio legati*, Roman.*ſing*.251. Boër.*deciſ*.347. cuius rei ratio eſt, quia hoc eſt veroſimilius & vtilius domino, ne ſcilicet cùm vterque admittatur, neuter habeat poteſtatem in ſolidum, ne mutuo ſe impediant, & vnus neget quod alius confitetur, vnde quia facilè fuit domino exprimere vtrumque eſſe admittendum, tacens videtur voluiſſe arg. *cap. ad audientiam de decim*. conſonat reg. *l. rem legatam* 18. *ff. de adim.legatis*. Et generale detrahitur per ſpeciale mandatum, Maſcard. *de probat. concl*. 1015. *num*.26. Monter à Cueua *Aragonia deciſ*. 36. *n*.49. vbi etiam concludit per mandatum ſpeciale cenſeri derogatum generali quando in eadem perſona procuratoris ſit mandatum, cùm per illud ſecundum præſumatur à primo receſſum, Menoch. *de præſumpt. lib*. 2. *præſ*. 36.*num*.6. Theſaur.*deciſ*.107.*num*.5. *verſ. ſed replicari hîc poſſet*, Viuian. *deciſ*. 18. *num*. 3. Intelligendo tamen in caſu ſolùm ſpecialiter prouiſo, in quo dumtaxat per ſpeciale mandatum cenſetur derogatum primo generali, Menoch. *de præſ*. 36. *num* 6. *verſic. idem quando conſtituiſſet*, Monter à Cueua *d. deciſ*. 39. *num*.52.

Appel

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

8 *Appellare.*] Notatur ad hoc quòd procurator ſimpliciter datus ad cauſam tenetur appellare, *l.ſi procuratorem* 8.*§.ſi ignorantes, ad fin.ff.mandati,l.inuitus, C. hoc tit.* Greg.*l.*23.*gloſſ.no. puede ſeguir, tit.*5.*part.*3.*&* *l.*4 *gloſſ. el. alçada, tit.*23. *ead part.* Hippol. *ſing.*287. Roman. *ſing.*467. Boër.*deciſ.*285. *n.*9. Ant. Theſaur. *Pedem.deciſ.*107.*num.*1. & Gaſp. Anton. *quæſt. forenſ. lib.*1. *q.*75. *num.*1. Mench. *frequent. cap.*19. *num.*1. *&* *cap.*39 *n.*6. Menoch. *conſ* 849. *à n.*10. *& conſ.*919. *n.*1. Ioſeph. Ludouic. *Peruſ. deciſ.*6. *num.*7. Put. *p.*1.*deciſ.*272. *&* 345. Soar. *in theſauro recept. ſent. lit. P.n.*304. Rebuff. *ad l.*14 *ff de verbor. ſignific. pag.*453. Camill. Borrell.*in ſumm omnium deciſion.tit.*66. *de procurat. à num.*330. Melch. Phæbos *Luſit. deciſ.*4. *num.*12.

9 *Licèt appellationem proſequi non teneretur inuitus.*] Notatur ad hoc quòd procurator ſimpliciter datus ad agendum non tenetur inuitus appellationem à ſe interpoſitam proſequi, Surd.*deciſ.*147.*n.*3.Steph.Gratian.*diſcept.forenſ.c.*56.*n.*25.etiamſi promiſerit patrocinium in cauſa principali præſtare, idem Stephan. Gratian.*c* 155.*n.*46. tenebitur tamen Domino denuntiare appellationem fuiſſe interpoſitam, Sigiſm.Scac. *de appellat.q.*5. *art.*1. *num.*13. Fallit tamen in interlocutoria, quia illam tenetur proſequi, ex Paul.*in d.l. inuitus*,Capell.Tholoſ.*dec.*155.*&* 195.Iaſ.*in l.cùm procurator,r.*6.*ff.de noui operis nunt.* Camil.Borrel.*d.tit* 66. *n.*338.Azcued.*l* 20.*n.*2.*tit.*16.*lib.*2. *nouæ recop.* vbi reſoluit quòd ſi appellatio ab interlocutoria, vel definitiua ſit tractanda in eodem loco, vbi fuit factum pactum de ſalario pro lite illa præſtando in omnibus inſtantiis, debet ibidem pactum adiuuare vſquequo cauſa finiatur, ſecus verò aliàs, de quo Gaſp. Anton. Theſaur.*quæſt forenſ lib.*1.*q* 75.*num.*3. Camil.Borrel.*d. tit.*66. *n.*339. Deinde fallit in procuratore conſtituto ad defendendum & appellandum, quia tunc tenetur appellationem proſequi, ex Bald. *in l.inuitus, in fine, C.de procurat.* Camil. Borrel. *d. tit.*66.*n.*348. Stephan. Gratian.*diſcept.forenſ.c.*56.*n.*28. vbi *n.* 30. idem dicit in procuratore effecto domino litis, ſi adſit clauſula, *releuans*, &c.

10 In gloſſ. *Appellare, in princ.* Notatur ad hoc quòd procurator ſi non appellauit tenetur parti ad damna & intereſſe,niſi iuſtam ob cauſam excuſaretur ab interpoſitione appellationis, & iuſto tempore denuntiaret domino contra ſe latam eſſe ſententiam, vt ſi vellet, appellet, parens meus ad Ordin. Regiam Luſitan.*lib.*3.*tit.*27.*§.*1 *n.*6. Lancellot.*de attent. p.*2 *c.*12. *tit.*50.*n.*104.

SVMMARIVM.

1 *Procurator Vniuerſitatis, cuius maiores, & iurati ſunt excommunicati, non repellitur ab impetrando, niſi illi in procuratorio ſint expreſſi, vel eorum auctoritate factum ſit, vel ad id ſcienter ſint admiſſi.*

2 *Procuratoris conſtitutio facta per Vniuerſitatem, cuius maiores, per quos eadem regitur, ſunt excommunicati, an valeat, oſtenditur.*

3 *Notario non creditur aſſerenti in inſtrumento totam Vniuerſitatem, vel Collegium interueniſſe, ſed neceſſe eſt exprimere ſingulorum nomina.*

Cap. Conſulti, XV. & fin.

1 PRocurator miſſus ab Vniuerſitate ad impetrandum aliquid in qua maiores, & iurati per quos communitas regitur, erant excommunicati tempore electionis procuratoris, non eſt repellendus ab impetrando, ſi in literis procurationis excommunicati non ſunt expreſſi, nec eorum auctoritate fuit electus procurator, nec communitas ſciens illos eſſe excommunicatos vnà cum eis elegit procuratorem. Colligunt ex Ordin. Abb. antiq. Zabarel. Collect. Bellam. Ioan.Andr. Innoc. Anania, Butr.Imola,Bald.Panorm. Anchar. Hoſt. Henric.Boich.Viuian.*in rationali primi libri iuris Pontificij, pag* 521. Alagona *in compend. iuris Canon. pag.*183. remiſſiuè Caſal.*in annot.* & Ximen.*in concord. p* 2.

Quòd niſi eſſent illi, &c.] Vnde à contrario ſenſu 2
probare videtur text. hîc valere conſtitutionem procuratoris factam per vniuerſitatem, cuius maiores, per quos eadem regitur, ſunt excummunicati, vt per Butr. Abb. Cardin. & omnes *in præſenti*, Corſet. *in ſing. Vniuerſitas* 2. Aufrer. *ad Capell. deciſ.*385. Licèt enim inſpecto iure, vbi Vniuerſitas regitur per maiores, ad illos ſolos pertineat poteſtas procuratorem conſtituendi, *l item §.*1.*quod cuiuſque*, in ſpecie tamen huius text. attenta forſan conſuetudine, vel ſtatuto non ipſi ſoli, ſed tota Vniuerſitas ad id conuocabatur, & maiores tanquam ſinguli de Vniuerſitate accedebant, vt probat text. hîc in illis verbis, ibi, *ipſa communitas*, &c. quibus conſequens eſt text. hunc non procedere vbi ad actum de quo hîc ius Vniuerſitatis remaneret ſolum penes ipſos maiores, quia tunc tanquam facta per excommunicatos non teneret procuratoris conſtitutio, ex reg. *poteſt quis per alium, de regulis iuris, lib* 6. Tu verò, ſi magis placuerit, dic ex hoc text. colligi officiales Vniuerſitatis ſi ſint excommunicati non poſſe nomine Vniuerſitatis conſtituere procuratorem, vt tenet Ricciul. *in tract. de iure perſonarum extra gremium Eccleſiæ exiſt. lib* 4.*c*.26 & ibi declarat procedere in excommunicato notario, ſecus reſoluens quando notarius non ſit.

In gloſſ. *Tales, vlt.* Vide Ant. Gabr. *commun. opin.* 3
tit. de iudic. concl 2. Maſcard. *de probat. concluſ.* 1095. *num.*24. vbi reſoluit quòd non creditur Notario aſſerenti in inſtrumento totam Vniuerſitatem, vel Collegium interueniſſe, ſed neceſſe eſt exprimere ſingulorum nomina.

De Syndico.

Tit. XXXIX.

SVPER hanc rubr. ſcripſerunt Zabarel. Bellam. Ioan. Andr. Imola, Anania, Panormitan.Bald.Butr.Petr.de Rauenna *in compendio iuris Canon.* Martin.Meſnart. *in epitome Decretal. fol.*44. Dan.Venator *in analyſi methodica iuris Pontificij, à pag.*137.Goffred. & Hoſtienſ. *in ſumma huius tit.* Alex. Caſſan.& Anaſt. Germon.*in paratitlis ad quinque libros Decretalium.* Barthol.Carthag.*in expoſit. titulorum iuris Canonici*, nouiſſimè Ioan Honor.*lib.*1.*ſum.in Decret.* omnes *ſub hoc tit.*

De Syndico vide *l.*13. *tit.* 2. *& l.*98. *tit.*18. *part.*3. Guillelm. Durand. *in ſpeculo iuris, lib.*1.*partic.* 3. *ſub hoc tit.* Alciat. *lib.*1. *parerg.cap.*5. Auiles, *ad c.*22. *Prætorum*, Azeued.*ad Curiam Piſanam, lib.*2. *cap.*18. *n.*14. *&* 43. Fr. Emman. *quæſt. Regul. tom.*3.*n.*51. *artic.* 1. Multa quæ poſſunt opponi contra Syndicum tradit Rebuff. *in tract. except. num.* 295. *cum ſeqq.* Et quòd non credatur Notario aſſerenti ad Syndici conſtitutionem duas partes interfuiſſe, tenent Feder.de Senis, Card.Alexand.Socin.& alij, quos refert, & ſequitur